

Kaya, N., & Akçadağ, T. (2022). Eğitimde hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 3(4), 194-206.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 30.09.2022 Kabul/Accepted: 29.10.2022

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Eğitimde Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri¹

Neslihan KAYA²

Tuncay AKÇADAĞ³

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin hizmet içi eğitimin gerekliliği, hizmet içi eğitim alma isteği, hizmet içi eğitimin planlama aşaması, hizmet içi eğitimin uygulama aşaması ve eğitimin değerlendirme aşaması konularındaki görüşlerinin cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim programı sayısına göre nasıl farklılaştığını ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Bağcılar ilçesinde, resmi ilköğretim, ortaokul ve liselerde görevli 246 öğretmenlerden oluşturmaktadır. Örneklem, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmada "Hizmet İçi Eğitim Uygulamaları Değerlendirme Anketi" ve öğretmenlerin demografik bilgilerini içeren bilgi formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri analizinde ileri düzey istatistiksel analizler için uygun paket programı kullanılmıştır. Bağımsız örneklem gruplarının mukayesesi için Mann Whitney U analizi, ikiden fazla grubun ortalamalarının mukayesesi için Kruskal Wallis H analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitimin uygulama gerekliliği, hizmet içi eğitim alma isteği, hizmet içi eğitimin planlama aşaması, hizmet içi eğitimin uygulama aşaması, eğitimin değerlendirme aşaması konularındaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Hizmet içi eğitim; öğretmen eğitimi; öğretmen görüşleri; mesleki eğitim

Teachers' Views on In-Service Training Activities in Education

Abstract

The purpose of this research is to examine the opinions of teachers about the necessity of in-service training, the desire to receive in-service training, the planning phase of in-service training, the application phase of in-service training and the evaluation phase of training, on practice by gender, grade, seniority and in-service training they attend, reveals how it differs according to the number of training programs. The sample of the research consists of 246 teachers working in public primary, secondary and high schools in the district of Bağcılar in Istanbul province in the 2021-2022 academic year. The sample was selected by simple random sampling method. In the study, the "In-Service Training Applications Evaluation Questionnaire" and the information form containing the demographic information of the teachers were used as data collection tools. A package program suitable for advanced statistical analysis was used in data analysis. Mann Whitney U analysis

¹ Bu makale "Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri: Bağcılar İlçesi Örneği" adlı tezden üretilmiştir.

² Uzman, neslihansengun1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8536-3465

³ Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD, İstanbul-Türkiye, takcadag@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9648-549X

was used to compare the independent sample groups, Kruskal Wallis H analysis was used to compare the means of more than two groups. According to the research findings; there is no statistically significant difference between the views of the teachers participating in the research on the necessity of applying in-service training, the desire to receive in-service training, the planning phase of in-service training, the implementation phase of in-service training, and the evaluation phase of training according to gender, grade, professional seniority and the number of in-service training they attended.

Keywords: In-service training; teacher training; teacher's opinions; occupational training

1. GİRİŞ

Değişimin önlenemez bir hızla gerçekleştiği günümüzde, değişen döneme uyum sağlamanın en önemli aracı eğitimidir (Bilgin, 2004). Eğitim, kişilerin yaşamlarında kasıtlı değişiklikler oluşturma veya yeni davranım kazandırma sürecidir (Ertürk, 1972, s. 2). En genel anlamıyla eğitim, bir davranış değiştirme, bir değişme süreci olarak tanımlanabilir. Bu değişme, kişilerin bilgi, düşünce, kabiliyet ve davranımlarında gözlemlenen gelişimdir ya da iyileşmedir. Değişim ihtiyacı ve gerekliliği bireye dönük olduğu kadar kurumları da kapsar ve kurumlar açısından da değişim kaçınılmazdır. Başka deyişle kurumlar yaşayan bir varlık gibi aktif bir değişme süreci yaşarlar. Bu değişme sosyal, ekonomik ve teknolojik alanlarda meydana gelirken değişime ayak uydurmanın en muteber yolu planlı ve sürekli eğitimidir (Sabuncuoğlu, 1994, s. 124).

Değişimle beraber gelen eğitim ihtiyacı ve bu ihtiyacı karşılamada eğitime verilen önem devletlerin gelişmişlik düzeyi ile değerlendirilmektedir (Çalık, 1988, s. 25). Eğitim çok boyutlu bir olgu olarak ele alındığında yaygın ve örgün eğitim yanında bireylerin bir kuruma çalışmak amacıyla işe başlamalarından sonra onların hem kurumsal hem de bireysel olarak gelişimlerinin sağlanmasında rol oynayan eğitim ihtiyacına cevap oluşturan hizmet içi eğitim faaliyetleridir.

Kurumsal açıdan eğitim faaliyetleri iki genel başlık altında ele alınmaktadır; hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim. Kişinin çalıştığı kurumda görevli olmadan önce aldığı eğitim türüne hizmet öncesi eğitim denir. Diğer bir söyleyişle, her seviyedeki eğitim kurumlarında verilen genel öğrenim faaliyetlerini ve her çeşit mesleki ve teknik öğrenim faaliyetlerini içeren eğitime hizmet öncesi eğitim denir (Tutum, 1979, s. 118). Hizmet öncesi eğitimle bireyler bir mesleğe hazır hale getirilir ve meslek ile ilgili ehliyet sahibi olurlar. Böylece bir kuruma o mesleği icra etmek için alınırlar. Ancak her meslekte ya da disiplin alanında oluşan hızlı gelişme ve değişim her türlü işleyişi etkilemekte kurumları ve bireyleri değişime uyuma zorlamaktadır. Kurumlarda eğitim, değişime uyum ve gelişme için bir araç olarak ele alındığında hizmet içi eğitim devreye girmektedir. Hizmet içi eğitim, yeni ve güncel bilgi ve tutumlar kazanmanın, hizmet öncesi dönemdeki eğitimin eksikliklerini tamamlamanın önemli bir yolu olarak görülmektedir (Gültekin ve Çubukçu, 2008).

Eğitim sisteminin ve kurumlarının da değişimlere uyum sağlaması için kendini ve paydaşlarını sürekli olarak yeniliklere açık tutması gerekmektedir (Uçar ve İpek, 2006). Eğitim kurumlarının çalışanları olarak eğitim yöneticileri ve öğretmenler en büyük dilimi oluşturmaktadırlar ve bu büyük dilimin mesleki gelişimlerinin sürekliliği oldukça önemli görülmektedir (Bilgin, 2004). Eğitim sisteminin mihenk taşı olan öğretmenlerin de kendilerini devamlı yenilemesi ve geliştirmesi, çalışma alanları üzerine devamlı beceri, bilgi ve yeti edinmeleri, başka bir söylemle onların hayat boyu öğrenen kişiler olmaları hizmet içi eğitim ile mümkün olmaktadır. Eğitimde verimliliğin artması için eğitimin ana unsuru olan öğretmenlere devamlı olarak yenilenme olanağı verilebilmesi için hizmet içi eğitim etkinliklerinin organize edilmesi ve organize edilen eğitim programlarının bilimsel yönden incelenmesi ve yürütülmesi gerekir (Erişen, 1998). Bu eğitimlerde esas unsur; yöneticilere ve öğretmenlere gelişen ve değişen eğitim mantalitesi hakkında bilgi vermek ve bu süreçte onlara, verimli ve etkili olmaları için gereken beceri, bilgi ve tutumları kazandırmaktır (Aytaç, 2000). Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler, sosyo-ekonomik ve bilimsel gerçekler ışığında noksanlığı ispatlanan mesleki beceri, bilgi, alışkanlık ve tutumlar ile öğrencilere kazandırılması gereken bilgi, beceri, alışkanlık ve tutumların öğretmenlere öğretme yollarını edindirmeyi amaçlayan süreçlerin hepsi olarak tanımlanabilir (Budak, 1998). Öğretmen açısından hizmet içi eğitimin; öğretmenin moralini yükseltmek, öğretmenin gizil kabiliyetinin meydana çıkmasına yardımcı olmak, öğretmeni hizmeti benimsemesini sağlamak, yönetici ile öğretmen arasında anlaşma olanağını geliştirmek, öğretmeni üst kademe sorumluluk mevkilerine hazırlamak gibi yararlar da sağladığı belirtilmektedir (Şen, 2003).

Okullardaki eğitimin kalitesinin, bu eğitimi veren öğretmenlerin nitelikleriyle doğrudan ilişkisi olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayan hizmet içi eğitimin önemi ve zorunluğu açıkça görülmektedir. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi ve düzenlenecek eğitim programlarının bilimsel yönden ele alınarak devam ettirilmesi hizmet içi eğitim paradigması açısından gereklidir. Bu paradigmanın bir gereği olarak hizmet içi eğitimlerin hedefine ulaşma seviyesi, süreçteki yetersizlikler, aksama ve sapmaların düzenli olarak tespit edilmesi ve tespitlere dayalı biçimde programların geliştirilmesi durumlarının belirlenmesi önemli ve gerekli görünmektedir. Bu çalışma ile öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinden hareketle elde edilecek verilerin MEB hizmet içi eğitim program ve uygulamalarının etkililiğinin artırılmasına yönelik çabalara katkıda bulunacağı umulmaktadır. Böylece bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin hizmet içi eğitimin gerekliliği, hizmet içi eğitim alma isteği, hizmet içi eğitimin planlama aşaması, hizmet içi eğitimin uygulama aşaması ve eğitimin değerlendirme aşaması konularındaki görüşlerinin cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre anlamlı farklılıklar olup olmadığını ortaya koymaktır.

1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi araştırmanın amacı doğrultusunda şu şekilde belirlenmiştir: “Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?”

Alt problemler:

1. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin gerekliliği hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
2. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma isteği ile ilgili görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin planlama aşaması hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin uygulama aşaması hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin değerlendirme aşaması hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?

1.2. Sınırlılıklar

1. Araştırmanın çalışma evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul Bağcılar ilçesi ilk, orta ve lise okullarında görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır.
2. Araştırma nicel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle araştırma bulgularının nedenlerini açıklamaktan ziyade durumu ortaya koymaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin belli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak için yapılan bu çalışma tarama yöntemi kullanılan nicel bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte olan ya da devam eden bir durumu, var olduğu şekilde betimlemeyi hedefleyen araştırma yaklaşımıdır. Araştırılmak istenen durum veya konu herhangi bir etkiye maruz bırakılmadan, değiştirilmeden, kendi şartları içinde var olduğu biçimde tanımlanır. Bilinmek istenen durum var olarak durmaktadır, amaçlanan onu uygun bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmek, var olanı değiştirmeye çalışmadan gözlemleyebilmektir (Karasar, 2013, s. 77).

2.2. Evren-Örneklem

Araştırma evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Bağcılar ilçesinde görev yapan resmi ilkököl, ortaokul ve liselerde görevli 3847 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Bağcılar ilçesinde görev yapan resmi ilkököl ortaokul ve liselerde görevli 246 öğretmen oluşturmaktadır. Baş (2005) tarafından, evrenin bilindiği durumlarda belli hata payları için, %95 kesinlik düzeyinde örneklem büyüklüklerine ilişkin, kuramsal örneklem büyüklüklerini verdiği tablo da hata payı

± 5 olan 5.000 kişilik homojen bir evrenin örneklem büyüklüğü 234 kişi olarak belirtilmiştir. “Sosyal bilimlerde yürütülen araştırmalarda, tek bir meslek grubu, yaş, cinsiyet veya aynı olaydan etkilenmişlik gibi benzerlikler homojenlik” olarak ifade edilmektedir (Creswell, 2013’den akt. Baltacı, 2018). Araştırmayı oluşturan evrenin tek bir meslek grubu olan öğretmenler oluşması ve katıldıkları MEB’e bağlı hizmet içi eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi örneklem grubunun homojen olduğunu göstermektedir. Ayrıca Ural ve Kılıç (2006) ölçekte bulunan madde sayısının en az on katı olarak belirlenen örneklem büyüklüğünün, güvenilir sonuçlar elde edilebileceği belirtmiştir. Tek değişkenin incelendiği ilgili araştırmada kullanılan anket 23 maddeden oluşmaktadır ve 246 kişiye ulaşılmıştır.

2.2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayısına göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	173	70,3
	Erkek	73	29,7
Kademe	İlkokul	85	34,6
	Ortaokul	71	28,5
	Lise	91	37,0
Kıdem	1-5 yıl	90	36,6
	6-10 yıl	52	21,1
	11-15 yıl	36	14,6
	16-20 yıl	23	9,3
Hizmet İçi Eğitime Katılım Sayısı	21 yıl ve üzeri	45	18,3
	1-5	73	29,7
	6-10	40	16,3
	10'dan fazla	133	54,1
Toplam		246	100

2.3. Verilerin Toplanması

Anket soruları Google form formatında hazırlanarak Bağcılar ilçesinde görev yapan müdür ve öğretmenlerin iş birliği ile buldukları okulların dijital gruplarında paylaşıldı. Çoğunluğu Google form formatında öğretmenlerden toplanan verilerde hata olmadığı için, toplanan 246 veri de araştırmada kullanıldı. Veri toplama süreci üç hafta sürdü ve bu süreç içerisinde Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi’nden etik kurul onayı alındı.

2.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketin ilk bölümü katılımcıların demografik özelliklerini yansıtacak sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölümü ise Uçar (2005) tarafından geliştirilen MEB Hizmet İçi Eğitim Uygulamaları Değerlendirme Anketidir. Uçar tarafından yapılan güvenlik irdelemesinde Alpha (Cronbach) yöntemi kullanılmıştır ve güvenilirlik katsayısı .91 olarak bulunmuştur. İkinci bölümünde ise hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin sorulara yer verilmiştir. Beş boyuttan oluşan anketin ikinci bölümü, öğretmen görüşlerine göre; hizmet içi eğitim uygulamalarının gerekliliğini, hizmet içi eğitim uygulamalarına katılma istekliliğini, hizmet içi eğitim uygulamaları planlama aşaması, hizmet içi eğitim uygulamaları uygulama aşaması ve hizmet içi eğitim uygulamaları değerlendirme aşamasına yönelik soruları içermektedir.

Anketteki sorular likert ölçeğe uygun biçimde beşli olarak derecelendirilmiştir. Ankette, her soruda ifade edilen görüşe katılma derecelerinin: 1. Hiç katılmıyorum, 2. Çok az katılıyorum, 3. Biraz katılıyorum, 4. Oldukça katılıyorum, 5. Tamamen katılıyorum olarak belirlenip işaretlenmesi istenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Uygulanan anketlerde elde edilen veriler, hizmet içi eğitim uygulamalarının gerekliliği, hizmet içi eğitim uygulamalarına katılma istekliliği, hizmet içi eğitim uygulamalarının planlama aşaması, hizmet içi eğitim uygulamalarının uygulama aşaması ve hizmet içi eğitim uygulamalarının değerlendirme aşaması konuları

doğrultusunda ele alınmıştır. Her konu, kendi içinde öğretmenlerin cinsiyeti, kademesi, kıdemi ve katıldıkları hizmet içi eğitim programlarının sayısı değişkenlerine bağlı olarak yorumlanmıştır.

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi, ileri düzey istatistiksel analizler için SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Veri analizinde, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (S) değerleri hesaplanmıştır. Verilerin normallik ve homojenlik şartını sağlayıp sağlamadığını tespit etmek amacıyla normallik testi güvenilirlik analizleri uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan ölçek verileri normal dağılıma uygun olmadığından dolayı non-parametrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Ölçek puanlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi analizi kullanılırken, görev kademesi, mesleki kıdem ve alınan hizmet içi eğitim sayısına göre karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H analizi kullanılmıştır.

Ankette belirtilen görüşlerin aritmetik ortalamalarının karşılaştırılmasında aşağıdaki puanlama kullanılmıştır.

1. Hiç katılmıyorum: 1.00- 1.79
2. Çok az katılıyorum: 1.80- 2.59
3. Biraz katılıyorum: 2.60- 3.39
4. Oldukça katılıyorum: 3.40- 4.19
5. Tamamen katılıyorum: 4.20- 5.00

2.5.1. Normallik Dağılımı Analizi

Bu bölümde araştırmada kullanılacak testlerin tespiti için verilerin normal dağılıp dağılmadığı araştırılmıştır. Bu kapsamda uygulanan One Sample Kolmogorov-Smirnov analizi sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Ölçek Alt Boyutlarına İlişkin Normal Dağılıma İlişkin One Sample Kolmogorov-Smirnov Analizi

Alt boyut	Kolmogorov-Smirnov	
	Test değeri	P
Hizmet içi eğitimin uygulama gerekliliği	,148	,000
Hizmet içi eğitime katılma isteği	,171	,000
Hizmet içi eğitimin planlanması	,090	,000
Hizmet içi eğitimin uygulanması	,108	,000
Hizmet içi eğitimin değerlendirilmesi	,093	,000
Toplam hizmet içi eğitim algı düzeyi	,061	,029

Normal dağılıma ilişkin One Sample Kolmogorov-Smirnov analizi sonuçları incelendiğinde, ölçek verilerinin normal dağılıma uygun olmadığı görülmektedir ($p < 0.05$).

2.6. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.6.1. Etik kurul izni

Kurul adı = Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Karar tarihi = 18/05/2022

Belge sayı numarası = 175

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin yapılan istatistiksel analizlerin sonuçları yer almaktadır.

3.1. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Hizmet İçi Eğitimin Uygulama Gerekliliği Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet, Kademe, Kıdem ve Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programı Sayısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi

“Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin gerekliliği hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?” araştırmanın birinci alt problemini oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Mann Whitney U analizi ve Kruskal Wallis H analizi sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimin Uygulanma Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Değişken	Alt değişken	n	\bar{X}	SS	U	K-W	p
Cinsiyet	Kadın	173	4,25	0,77	5651,5		,190
	Erkek	73	4,18	0,67			
Kademe	İlkokul	85	4,24	0,73		0,1	,970
	Ortaokul	70	4,23	0,70			
	Lise	91	4,22	0,79			
Mesleki kıdem	1-5 yıl	90	4,26	0,67		3,4	,494
	6-10 yıl	52	4,34	0,71			
	11-15 yıl	36	4,13	0,83			
	16-20 yıl	23	3,98	0,98			
	21 yıl ve üzeri	45	4,25	0,68			
Hizmet içi eğitim sayısı	1-5	73	4,18	0,64		2,5	,285
	6-10	40	4,31	0,77			
	10+	133	4,23	0,78			

U: Mann Whitney U test, K-W: Kruskal Wallis H test

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitimin uygulama gerekliliği konusundaki görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

3.2. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteği Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet, Kademe, Kıdem ve Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programı Sayısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi

“Öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılma isteği hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?” araştırmanın ikinci alt problemini oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Mann Whitney U analizi ve Kruskal Wallis H analizi sonuçları Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılma İsteklerine İlişkin Görüşlerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Değişken	Alt değişken	n	\bar{X}	SS	U	K-W	p
Cinsiyet	Kadın	173	4,17	0,91	6140,5		,726
	Erkek	73	4,19	0,75			
Kademe	İlkokul	85	4,10	0,89		1,3	,517
	Ortaokul	70	4,18	0,88			
	Lise	91	4,24	0,84			
Mesleki kıdem	1-5 yıl	90	4,13	0,82		3,4	,494
	6-10 yıl	52	4,26	0,84			
	11-15 yıl	36	4,06	0,98			
	16-20 yıl	23	4,03	1,17			
	21 yıl ve üzeri	45	4,31	0,70			
Hizmet içi eğitim sayısı	1-5	73	4,07	0,83		3,1	,215
	6-10	40	4,22	0,88			
	10+	133	4,22	0,88			

U: Mann Whitney U test, K-W: Kruskal Wallis H test

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitime katılma isteği konusundaki görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

3.3. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Hizmet İçi Eğitimin Planlanması Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet, Kademe, Kıdem ve Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programı Sayısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi

“Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin planlanması hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?” araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Mann Whitney U analizi ve Kruskal Wallis H analizi sonuçları Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimin Planlanmasına İlişkin Görüşlerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Değişken	Alt değişken	n	\bar{X}	SS	U	K-W	p
Cinsiyet	Kadın	173	3,67	0,91	6218,5		,850
	Erkek	73	3,69	0,84			
Kademe	İlkokul	85	3,64	0,89		2,6	,275
	Ortaokul	70	3,57	0,96			
	Lise	91	3,80	0,83			
Mesleki kıdem	1-5 yıl	90	3,78	0,93		8,1	,088
	6-10 yıl	52	3,81	0,83			
	11-15 yıl	36	3,52	0,81			
	16-20 yıl	23	3,29	0,86			
	21 yıl ve üzeri	45	3,64	0,91			
Hizmet içi eğitim sayısı	1-5	73	3,68	0,79		1,7	,423
	6-10	40	3,86	0,96			
	10+	133	3,62	0,92			

U: Mann Whitney U test, K-W: Kruskal Wallis H test

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitimin planlanması konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

3.4. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Hizmet İçi Eğitimin Uygulanması Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet, Kademe, Kıdem ve Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programı Sayısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi

“Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin uygulanması hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?” araştırmanın dördüncü alt problemini oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Mann Whitney U analizi ve Kruskal Wallis H analizi sonuçları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimin Uygulanmasına İlişkin Görüşlerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Değişken	Alt değişken	n	\bar{X}	SS	U	K-W	p
Cinsiyet	Kadın	173	3,81	0,93	6282,5		,950
	Erkek	73	3,85	0,75			
Kademe	İlkokul	85	3,77	0,91		3,1	,216
	Ortaokul	70	3,71	0,98			
	Lise	91	3,96	0,74			
Mesleki kıdem	1-5 yıl	90	3,88	0,89		2,1	,720
	6-10 yıl	52	3,86	0,94			
	11-15 yıl	36	3,74	0,86			

	16-20 yıl	23	3,61	0,97		
	21 yıl ve üzeri	45	3,83	0,77		
Hizmet içi eğitim sayısı	1-5	73	3,88	0,78	2,8	,247
	6-10	40	3,98	0,96		
	10+	133	3,74	0,90		

U: Mann Whitney U test, K-W: Kruskal Wallis H test

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitimin uygulanması konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

3.5. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi Konusundaki Görüşlerinin Cinsiyet, Kademe, Kıdem ve Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programı Sayısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi

“Öğretmenlerin hizmet içi eğitimin değerlendirilmesi hakkındaki görüşleri cinsiyet, kademe, kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim program sayısına göre farklılaşmakta mıdır?” araştırmanın beşinci alt problemini oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Mann Whitney U analizi ve Kruskal Wallis H analizi sonuçları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesine İlişkin Görüşlerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Değişken	Alt değişken	n	\bar{X}	SS	U	K-W	p
Cinsiyet	Kadın	173	3,49	0,86	5793,5		,303
	Erkek	73	3,57	0,81			
Kademe	İlkokul	85	3,45	0,81		3,3	,196
	Ortaokul	70	3,47	0,94			
	Lise	91	3,61	0,80			
Mesleki kıdem	1-5 yıl	90	3,59	0,79		2,7	,611
	6-10 yıl	52	3,51	0,92			
	11-15 yıl	36	3,46	0,96			
	16-20 yıl	23	3,28	0,73			
	21 yıl ve üzeri	45	3,54	0,83			
Hizmet içi eğitim sayısı	1-5	73	3,49	0,77		0,4	,833
	6-10	40	3,62	0,90			
	10+	133	3,50	0,87			

U: Mann Whitney U test, K-W: Kruskal Wallis H test

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre hizmet içi eğitimin değerlendirilmesi konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir ($p>0,05$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarının gerekliliği boyutuna ilişkin yanıtlarının genel aritmetik ortalamasının “tamamen katılıyorum” düzeyinde olduğu ve cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre “hizmet içi eğitimin uygulamalarının gerekliliği” konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Matsumoto (1986) öğretmenlerin meslek hayatına başladıkları andan bitene kadar hizmet içi eğitim almaları gerektiğini belirtmiştir. Arslan (2015), çalışmasında okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun hizmet içi eğitimin çağımızın bir gereği olduğunu savunduğu sonucuna ulaşmıştır. Aslan Keleş (2019) araştırmasında öğretmenlerin sürekli gelişim sağlamak istediklerini belirtmiştir. MEB (2006) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin meslek yaşamları boyunca hizmet içi eğitim yoluyla öğrenmeyi sürdürmelerinin bir zorunluluk olduğu görüşünün genel bir kabul gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ayvacı vd. (2014), öğretmenlerinin büyük çoğunluğu hizmet içi eğitimi yenilikleri ve çağı yakından takip etme, kendilerini yenileme imkânı buldukları için gerekli olduğu fakat hizmet içi eğitimin zorunlu olmaması gerektiği konusunda görüş bildirdiklerini belirtmiştir. Gümüş (2018) hizmet içi uygulamalarının gerekliliğinin, katıldıkları hizmet içi eğitim sayısı yönünden anlamlı fark oluşturmadığı

sonucuna ulaşmıştır. Öz (2012) din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimin gerekliliğiyle ilgili olumlu yönde yüksek bir algıya sahip olduklarını; 15-24 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmen grubunun 1-5 yıl arası kıdeme sahip gruptan HİE gerekliliği ile ilgili görüşlerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Uçar'ın (2005) çalışmasında ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitimin dönemin gereği olduğunu ve bilimsel alandaki gelişmelerin hizmet içi eğitimi zorunlu kıldığını belirtmiştir. İlgili araştırmada çıkan sonuçların aksine cinsiyet, kıdem ve HİE uygulamalarına katılma sayıları arasında istatistiksel açıdan fark bulunmuştur. Kadınların, erkeklere göre hizmet içi eğitimin gerekliliği boyutuna katılımı daha yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin kıdemleri yükseldikçe ve hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım sayısı arttıkça hizmet içi eğitimin uygulamalarının gerekliliğine ilişkin ifadelerle katılım düzeyinin arttığı gözlenmiştir. Hizmet içi eğitim uygulamalarından istenilen çıktılarının alınabilmesi için bu etkinliklere katılacak olan personelin böyle bir eğitimi gerekli görmesi, ona ihtiyaç duyması, temel şarttır. Çünkü hizmet içi eğitimlerin gerekliliğiyle ilgili algının yüksek çıkması hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin psikolojik hazırbulunuşluğun önemli ölçüde sağlanması anlamına gelmektedir. Araştırma sonuçları öğretmenlerin bilimsel, teknolojik ve kültürel alanlardaki gelişmelere uyum sağlamak, günceli takip etmek, eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini sağlama açısından hizmet içi eğitimin gerekli olduğu düşündüklerini ve sürekli gelişim sağlamak istediklerini belirtmektedir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarına katılma isteği boyutuna ilişkin yanıtların genel aritmetik ortalamasının “oldukça katılıyorum” düzeyinde olduğu ve cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre “hizmet içi eğitimin uygulamalarına katılma isteği” konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aslan Keleş'in (2019) çalışmasında öğretmenlerin hizmet içi eğitime kendi istekleri ile katıldıkları görülmektedir. MEB (2006) tarafından yapılan HİE değerlendirilmesi çalışmasında öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına gönüllü katılım sağladığı sonucu çıkmıştır. Akçadağ (2012), Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Beklentileri ve Öğretmenin Sınırı Yok Projesi adlı çalışmasında öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına isteyerek katıldığı sonucuna ulaşmıştır. Aydınalp (2008) ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitime katılma isteği biçiminin cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamsız olduğu sonucuna ulaşmıştır. Arslan (2015) çalışmasında öğretmenlerin cinsiyetlerinin ve kıdem yıllarının hizmet içi eğitim etkinliklerine katılma biçimlerinin değişiminde etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Özkan (2010), HİE uygulamalarının gerekliliğine ilişkin öğretmen görüşleriyle öğretmenlerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Uçar'ın (2005) çalışmasında hizmet içi eğitim uygulamalarına katılma istekliliğine ilişkin sorulara “oldukça katılıyorum” düzeyinde cevap verilmiştir. Araştırmanın sonuçlarında farklı olarak kadın öğretmenlerin, 11 defa ve üzeri hizmet içi eğitim programına katılanların ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin HİE uygulamalarına katılma istekliliğine ilişkin ifadelerle katılımlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çıkan sonuçlardan öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerinin kendilerini alanlarında geliştireceğine ve eğitimin yeni gelişmelere uyum sağlamalarına yardımcı olacağına inandıkları için bu etkinliklere kendi istekleriyle katıldıkları görülmektedir. Hizmet içi eğitimin çağımızın bir gerekliliği olduğunu; bilimsel, teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmelerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını zorunlu kıldığı fikrine tamamen katılan bir öğretmen grubunun hizmet içi eğitime katılma istekliliğinin de yüksek çıkması beklenen bir sonuç olmaktadır. Bu şekilde yeniliğe açık ve öğrenmeye istekli bireyler hizmet içi eğitime kendilerini alanlarında geliştireceğine inandığı için ve isteyerek hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım sağlar. Literatürde yapılan çalışmalar da bu sonucu onaylamaktadır.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarının planlama boyutuna ilişkin yanıtların genel aritmetik ortalamasının “oldukça katılıyorum” düzeyinde olduğu ve cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre “hizmet içi eğitimin uygulamalarının planlanması” konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Swanson ve Judy (1995), hizmet içi eğitim programlarının planlı olması gerektiğini belirtmiştir. Özkan (2010), eğitim programlarının planlanmasında cinsiyet ve mesleki kıdem belirleyici bir değişken olmadığını ortaya çıkarmıştır. Aslan Keleş'in (2019) çalışmasında planlama boyutuna ait maddelere “biraz katılıyorum” düzeyinde cevap verilmiştir. Uçar'ın (2005) çalışmasında ise bu düzey “çok az katılıyorum” şeklindedir. Yahya (2022), hizmet içi eğitimin sistematik olarak planlanmadığını belirtmiştir. Boydak (1999) MEB öğretmenlerine üniversiteler ve TÜBİTAK tarafından verilen hizmet içi eğitim programlarının etkililiğini değerlendirdiği çalışmasında kursun planlanmasıyla ilgili öğretmen görüşlerinin alınmadığını belirtmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim uygulamalarının planlama aşamasından memnun olduklarını görülmektedir. Yapılan çalışmanın sonucunun diğer çalışmalardan farklı olmasının nedeni çalışmaların farklı illerde ve farklı yıllarda gerçekleşmesinden kaynaklı

olduğu düşünülmektedir. Bu yorumu destekler nitelikte MEB (2006) Marmara ve İç Anadolu bölgesinde hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım oranının diğer bölgelerden daha yüksek olduğunu, bölgeler arası farklılığın nedeninse bölgedeki illerin hizmet içi eğitime verdiği önemden kaynaklandığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarının uygulama boyutuna ilişkin yanıtlarının genel aritmetik ortalamasının “oldukça katılıyorum” düzeyinde olduğu ve cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre “hizmet içi eğitimin uygulamaların uygulanması” konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Boydak (1999) hizmet içi eğitim programlarının etkililiğini değerlendirdiği çalışmasında kullanılan araç-gerecin ve derslerin yürütüldüğü sınıf ortamlarının iyi biçimde organize edildiği, kullanılan dokümanların kurs programı ve kursiyerlerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olduğunu belirtilmiştir. Öz (2012) hizmet içi eğitimde uygulama boyutuyla ilgili öğretmenlerin, orta düzeyde bir memnuniyet algısına sahip olduklarını ve bu alanın iyileştirmeye açık bir alan olduğu sonucuna ulaşmıştır. Özkan (2010) hie uygulanması konusunda cinsiyet ve mesleki kıdem belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Saka (2005) öğretmenlerin HİE merkezlerindeki atölye ve laboratuvarlarının fiziki kapasitelerini havalandırma ve aydınlatma düzenini yeterli bulmadıkları; araç-gereçlerin kullanılabilirlik ve sayı yönünden yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Karagiorgi vd. (2005), öğretmenlerin HİE katılmalarında hizmet içi eğitimin konusu, eğitimin yeri ve zamanı, eğitim süresi gibi faktörlerin önemli olduğu belirtmiştir, yapılan çalışmada da bu faktörlerin öğretmenlerin isteğine uygun olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin katıldıkları eğitimlerdeki hizmet içi eğitim uygulamalarının uygulanmasından memnun oldukları görülmektedir. Literatürdeki çalışmalarda hizmet içi eğitim uygulamalarının yapıldığı mekanların eğitim için uygun olmadığı, kullanılan araç-gereçlerin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmış ve hizmet içi eğitimin uygulama boyutunun işleyişini orta düzeyde değerlendirmişlerdir. Yapılan çalışmanın sonucunun diğer çalışmalardan farklı olmasının nedeni çalışmaların farklı illerde ve farklı yıllarda gerçekleşmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarının değerlendirme boyutuna ilişkin yanıtlarının genel aritmetik ortalamasının “oldukça katılıyorum” düzeyinde olduğu ve cinsiyet, kademe, mesleki kıdem ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre “hizmet içi eğitimin uygulamaların değerlendirilmesi” konusundaki görüşlerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aydınalp (2008), araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi değerlendirmelerinin cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu sonucuna varmıştır. Uçar (2005) da değerlendirme sürecinin cinsiyet değişkeninin bağımsız olduğu sonucuna varmıştır. Özkan (2010) okul ve kurumlarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesinde cinsiyet ve mesleki kıdem belirleyici bir değişken olmadığını ortaya koymuştur. Arslan (2015) çalışmasında öğretmenlerin cinsiyetlerinin ve kıdem yıllarının, hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesinde etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yahya (2022), hizmet içi eğitimin sistematik olarak değerlendirilmediği belirtmiştir. Yapılan çalışmada değerlendirme boyutunun içinde olan “hizmet içi eğitim faaliyetlerinde görevlendirilecek öğreticiler alanında uzman kişilerarasından seçilmemektedir” sorusuna verilen cevapların aritmetik ortalamasının “biraz katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu da değerlendirme boyutunun aritmetik ortalamasının altında kalmaktadır. Sonuçlar, değerlendirme faaliyetlerinin yapıldığını fakat hizmet içi eğitime katılan öğretim görevlilerinin alanlarında yeterince uzman olmadıklarını, bu görevlilerin seçiminde ve görevlendirilmesinde sorun olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, hizmet içi eğitim programlarının belirli bir problemden yola çıkılarak oluşturulması gerektiği önerilir. Böylelikle öğretmenler problemi analiz eder ve ne yapması gerektiğini eğitim sürecine aktif şekilde dahil olarak uygulama imkânı bulur. Bu şekilde hizmet içi eğitim etkinliklerinin uygulama aşamasının etkililiği de artacaktır. Uygulama sürecinde yaparak yaşayarak öğrenme deneyimi elde eden öğretmenlerin, programdan öğrendiği kazanımları derslerinde uygulama oranı da yüksek olacaktır.

5. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Kurul adı = Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Karar tarihi = 18/05/2022

Belge sayı numarası = 175

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. Yazar katkı oranı: %60 (Özet, giriş, yöntem, bulgular tartışma ve sonuç, kaynakça), 2. Yazar katkı oranı: %40 (Extended abstract ve tüm bölümlerin düzenlenmesi)

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKÇA

- Akçadag, T. (2012). Teachers' expectations from in-service training and the project" no limit to teach (er)". *Eurasian Journal of Educational Research*, 48, 193-212.
- Arslan, M. (2015). *Türkiye milli eğitim sistemindeki değişmeler ışığında "hizmet içi eğitim"*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aslan Keleş, H. (2019). *Yönetici ve sınıf öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimlerin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Aydımalp, B. (2008). *Ortaöğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitim hakkındaki görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aytaç, T. (2000). Hizmet içi eğitim kavramı ve uygulamada karşılaşılan sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 147, 66-69.
- Ayvacı, H., Bakırcı, H., & Yıldız, M. (2014). Fen bilimleri öğretmenlerinin hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri ve beklentileri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 357-383.
- Bilgin, K.U. (2004). *Kamu performans yönetimi memur hak ve yükümlülüklerin performans etkisi*, Ankara: TODAİE.
- Boydak, M. (1999). *Hizmet içi eğitim programlarının etkililiğinin değerlendirilmesi (Fırat, Gazi, Marmara Üniversitesi ve Tübitak örneği)*. Yayımlanmamış doktora tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Çalık, T. (1988). *Türk kamu kesiminde hizmet içi eğitimin etkinliği*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erişen, Y. (1998). Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları geliştirmede eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 140, 39-44.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Edge Akademi Yayıncılık.
- Gültekin, M., & Çubukcu, Z. (2008). İlköğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ilişkin görüşleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (19), 185-2001.
- Gültekin, M., Çubukçu, Z., & Dal, S. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin eğitim öğretimle ilgili hizmetiçi eğitim gereksinimleri, *Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 131-152.
- Gümüş, M. (2018). *İlkokul yönetici ve öğretmenlerinin MEB hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri: Keçiören ilçesi örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Karagiorgi, Y., Symeou, L., & Neophytou, E. (2005). *Diagnosis of teachers training needs in Cyprus*. Cyprus Pedagogical Institute. The research was sponsored by the Cyprus SOCRATES National Agency.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi. Kavramlar, ilkeler, teknikler* (21. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçük, O. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Matsumoto, K. (1986). Expected style of in service programs for teachers, objectives. Japan.
- MEB (2006). *Millî Eğitim Bakanlığı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi*. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED). ISBN 975-2840-4

- Öz, A. (2012). *Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde düzenlenen hizmet içi eğitimlerin din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin mesleki gelişimine katkısı (İstanbul ili örneği)*. Yayımlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özkan, M. (2010). *Hizmet içi eğitim programlarının oluşturulmasına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Sabuncuoğlu Z. (1994). *Personel yönetimi, politika ve yönetsel teknikler* (7. Basım). Bursa: Rota Ofset Yayınevi.
- Saka, F. (2005). *Millî Eğitim Bakanlığı hizmetiçi eğitim etkinliklerinin meslek lisesi öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans projesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şen, S. (2003). Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin eğitim gereksinimlerinin saptanması, hizmet içi eğitim ile yetiştirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13, 111-121.
- Tutum, C. (1979). *Personel yönetimi*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Uçar, R. (2005). *İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin MEB hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri (Van ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Uçar, R., & İpek, C. (2006). İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin MEB hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 34-53.
- Yahya, A. Y. A. (2022). *Evaluation of training programs secondary school English language teachers (Pre-service and in-service)*. (Doctoral dissertation, Sudan University of Science & Technology). <http://repository.sustech.edu/handle/123456789/27207>

7. EXTENDED ABSTRACT

In the most general sense, education can be defined as a behavior change, a process of change. This change is the development or improvement observed in people's knowledge, thoughts, abilities, and behaviors. The need and necessity of change include institutions as well as individuals, and change is inevitable for institutions. In other words, institutions experience an active process of change like a living entity. While this change takes place in social, economic, and technological fields, the most reliable way to keep up with the change is through planned and continuous education.

The need for education that comes with the change and the importance given to education in meeting this need is evaluated by the level of development of the states. When education is considered a multidimensional phenomenon, in addition to non-formal and formal education, in-service training activities play a role in the development of individuals both institutionally and individually after they start working for an institution.

For the education system and institutions to adapt to changes, it is necessary to keep itself and its stakeholders open to innovations. As the employees of educational institutions, education administrators and teachers constitute the largest slice, and the continuity of the professional development of this large slice is considered very important. It is possible for teachers, who are the cornerstone of the education system, to constantly renew and develop themselves, to acquire continuous skills, knowledge, and competence in their fields of work, in other words, to become lifelong learners with in-service training. To increase productivity in education, in-service training activities should be organized to give the teachers, who are the main elements of education, the opportunity to be constantly renewed. Organized training programs should be scientifically examined and carried out. In-service training for teachers; It is stated that it also provides benefits such as raising the morale of the teacher, helping the teacher's latent ability to be revealed, ensuring that the teacher adopts the service, improving the opportunity of agreement between the manager and the teacher, and preparing the teacher for upper-level responsibility positions.

The organization of in-service training activities and the continuation of the training programs that will be organized scientifically are necessary for terms of the in-service training paradigm. As a requirement of this paradigm, it seems important and necessary to determine the level of reaching the target of in-service training, the inadequacies in the process, the regular detection of disruptions and deviations, and the development of programs based on the determinations. With this study, it is hoped that the data to be obtained from the teachers' views on in-service training practices will contribute to the efforts to increase the effectiveness of the MEB in-

service training programs and practices. Thus, the aim of this research is to reveal that there are significant differences in the opinions of teachers about the necessity of in-service training, the desire to receive in-service training, the planning phase of in-service training, the implementation phase of in-service training, and the evaluation phase of training according to gender, grade, seniority, and the number of in-service training programs they attend.

This study, which was conducted to reveal whether the views of teachers on in-service training practices differ according to certain variables, is quantitative research using the scanning method. The population of the research consists of 3847 teachers working in official primary, secondary and high schools working in Bağcılar district of Istanbul province in the 2021-2022 academic year. The sample of the research consists of 246 teachers working in official primary, secondary and high schools in Bağcılar district of Istanbul in the 2021-2022 academic year. The sample was selected by a simple random sampling method. A questionnaire was used as a data collection tool in the research. The first part of the questionnaire consists of questions that reflect the demographic characteristics of the participants. The second part is the MEB In-Service Training Applications Evaluation Questionnaire developed by Uçar (2005). The survey questions were prepared in Google form format and shared in the digital groups of the schools where the principals and teachers working in Bağcılar district cooperate with. Since there were no errors in the data collected from teachers, most of them in Google form format, 246 data collected were used in the research. The survey questions were prepared in Google form format and shared in the digital groups of the schools where the principals and teachers working in Bağcılar district cooperate with. Since there were no errors in the data collected from teachers, most of them in Google form format, 246 data collected were used in the research. Normality test reliability analyzes were applied to determine whether the data met the normality and homogeneity conditions. Non-parametric analysis methods were used because the scale data collected within the scope of the research were not suitable for normal distribution. The Mann-Whitney U test was used to compare the scale scores according to the gender variable, while the Kruskal Wallis H analysis was used to compare the scale scores according to the level of duty, professional seniority and the number of in-service training received.

There was no statistically significant difference between the opinions of the teachers participating in the research on the necessity of applying in-service training, the desire to participate in in-service training, planning of in-service training, implementation of in-service training, and evaluation of in-service training according to gender, grade, professional seniority and the number of in-service training they attended.

Although similar results were obtained in some other studies, in some other findings, women's participation in the dimension of the necessity of in-service training was higher than men. It can be said that as the seniority of teachers increases and the number of participants in in-service training activities increases the level of participation in the necessity of in-service training practices increases.

Teachers reported that they participated in in-service training activities mostly voluntarily. There are findings that in-service trainings are not planned systematically, and teachers are not included in the planning processes. When the results of the research on the implementation of in-service training are evaluated with the results of other research, it can be said that the teachers have some dissatisfaction in practice, for example, there are criticisms about the inadequacy of the educational environment, the lack of equipment, the place, time, and subject of the training. In-service trainings are not evaluated systematically according to teachers.